

Az edelényi tájház bővítése a

„Borsodi Földvár interaktív bemutatóhely, és gasztropince látogatóközpont”

kialakításával

Új kiállítás nyílt az edelényi tájházban (Borsodi Tájház)

A 2013. június 12-én átadott beruházást Edelény Város Önkormányzata a **Turisztikai attrakciók fejlesztése** című, **ÉMOP-2.1.1/B-09-2009-0023** jelű pályázaton nyert pénzből valósította meg. A projekt összköltsége 70.992.625,- Ft, a támogatott összeg ennek 85 %-a: 60.343.731,- Ft.

A projekt keretében a Vadászy ház istállórésze lebontásra, majd (kívülről) ugyanabban a formában felépítésre került. A vizesblokkal ellátott, belül galériás terem alsó szintjén a Tájház mellett lévő Borsodi Földvár fennállásának időszakával kapcsolatos kiállítás nyert elhelyezést, a galérián technikai eszközökkel felszerelt előadóterem került kialakításra, a pincében a helyi szőlő- és borkultúrát mutatják be, az udvaron pedig történelmi játéktér van.

A Művelődési Központ, Könyvtár és Szekrényessy Árpád Múzeum kezelésében lévő Borsodi Tájház és Borsodi Földvár együttesen alkotja az Edelényi járás tájmúzeumát, melynek feladata a térség történelmi, népi építészeti, néprajzi, ipar- és agrártörténeti, művelődéstörténeti értékeinek őrzése, bemutatása. A tájház 1991-ben nyitotta meg kapuit a nagyközönség előtt az 1987-ben vásárolt Szathmáry-Horkai ház helyiségeiben. 1997-ben az önkormányzat megvásárolta a szomszédságában lévő Szűcs-Kiss-Szarka házat, majd 2000-ben a Vadászy házat, s így nyerte el mai formáját.

A tájház utcafrontja a földvár felől

A Borsodi Földvár az István király által létrehozott Borsod megye első világi és egyházi központja, névadó települése volt. Feladatai közé tartozott a határvédelem is.

A várfalakat jelentő sáncok a 10. század végén, a 11. század elején készültek. A földsáncokat faszerkezet erősítette.

Területén egy korábbi, magyarok lakta 10. századi település maradványai is napvilágot láttak. E falu romjain épült fel az államalapítás korában az ispánsági vár.

Légi felvétel a földvárról

Az új kiállításnak négy helyszíne van. Az **első** maga az államalapítás kori földvár, ahol ismertetik a vár szerepét a világi és egyházi közigazgatásban, a

sáncok megépítése előtt fennállt magyarok lakta 10. századi település életét, valamint az 1987 és 1999 között végzett régészeti feltárás eredményeit.

A **második** helyszín a Vadászy ház udvarán kijelölt gyülekezési pont, ahol táblák adnak felvilágosítást a földvárról, a korabeli fegyverekről és ruházatról, a szöveg mellett illusztrációkkal. Itt nyert elhelyezést a fiatalabb korosztály számára a történelmi játéktér, ahol a „lovagi erények”bizonyítását szolgáló próbatételeken (bátorság, erő, gyorsaság, ügyesség, okosság) keresztül ismerik meg a vitézzé válás folyamatát.

Részlet az udvari játéktérről

Az udvaron lehetőség van tradicionális fegyverek kipróbálására, (íjlovészet, fokos és kopjahajtás, lándzsadöfés). Az elhelyezett installációkhoz rendelt táblákon jelennek meg a kor lovagi szokásai, történelmi forrásokra alapozottan. Az információs táblák *Edelény* vitéz sziluettjei különféle helyzetekben.

Az udvar egy pontján **füves kert került** kialakításra, olyan gyógyfüvekkel, melyeket az adott korban használtak.

A lovag halála kapcsán az Árpád-kor temetkezési szokása is bemutatásra kerül. Egy gótikus sírkövet is elhelyeztek az udvaron.

A **harmadik** helyszín az új épületrész alsó tere, ahol elhelyezést nyert a Borsodi Földvár és a 10. századi település makettje, a szalonnai templom néhány korabeli freskójának fotója, Szent László király életét bemutató freskóimitációk, valamint Reviczky Gyula Edelény a holtig hű szerető című költői elbeszélésének két főhőse, Edelény vitéz és Ilona hercegnő, Szent László király leánya, gyermek és ifjú korában, bábú alakjában, korabeli öltözékben. A korban használt hangszerek is bemutatásra kerülnek, melyek hangja meghallgatható számítógép segítségével.

Részlet a kiállításból

A **negyedik** helyszín a gasztropince, ahol Edelény szőlőhegyeinek borkultúráját, neves szőlőttjét, Miklós Gyula (az 1963-tól Edelényhez tartozó Finkén született) szőlész-borászt, és a rokoni szálakon Edelényhez is kötődő Lónyay Ferenc szőlész-borászt mutatják be, valamint az adott korban használt ivóedények is láthatók a pincében. Rendezvények alkalmával a helyi borok és pálinkák kóstolására is lehetőség nyílik.

A gasztropince

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A Borsodi Tájház az új kiállítással is várja a vendégeket.